

Sýrie nabízí postarat se o své uprchlíky, ale něco chce. Zanedlouho se pohnou Palestinci. Slovenský překladatel Jalal Suleiman na rovinu

- CZ24 News | 23. října 2023

EU: „Jakmile by se vrátily normální diplomatické vztahy v očekávání zrušení embarga vůči Sýrii, tak by se o ty uprchlíky postarali. Jde jen o to, abychom se Sýrií začali opět komunikovat jako s normálním státem.“ To nám řekl slovenský překladatel a autor publikace o slovensko-arabské konverzaci Jalal Suleiman. Jde také o bývalého místopředsedu Komunistické strany Slovenska pro zahraniční spolupráci.

Za letošní měsíce se na Slovensko dostalo více než 25 000 migrantů, napsala na začátku září Pravda. Starosta Velkého Krtíše žádal o pomoc armádu. Opravdu hrozí na Slovensku uprchlická krize?

Je to tak. Když jste se mi poprvé ozval, tak jsem zrovna tlumočil pro cizineckou policii. Je to obrovský problém. Česko, Rakousko a Polsko kontrolují své hranice a na území Slovenska vznikl takový trychtýř. Počet těchto migrantů se tedy u nás denně zvyšuje, menší počet odchází směrem do Čech a Německa. Ostatně Německo a Nizozemsko jsou cílovými zeměmi. A proto se běžný Slovák stále častěji setkává s migranty na ulici. Policisté jim dají dokumenty potvrzující, kdo jsou, a oni svou cestou pokračují dál na Západ.

Jak je možné, že se k vám dostávají přes Maďarsko, když ta země zbudovala na svých jižních hranicích plot?

Z různých svědectví lidí jsem se dozvěděl, že tento plot na straně Srbska je pod kontrolou různých mafiánských skupin. Jsou to místní, Afghánci a tak dále. Každé tři kilometry prý má nějaký gang, který za určitý poplatek zabezpečí žebříky a přechod na druhou stranu. Dochází tam sice k určitým potyčkám s maďarskou policií, ale migranti přicházejí. Maďarsko evidentně moc své jižní hranice

nechrání. Asi na to nemá kapacity.

Nevznikly již mezi Slováky a těmito migranty nějaké vážnější konflikty?

Zatím se na Slovensku nic zlého v tomto kontextu neodehrálo. Migranti zde jsou tak jeden až dva dny a chtějí pokračovat dále. Otázkou je budoucnost. Když jejich počet bude narůstat a kontrola hranic s dalšími tranzitními zeměmi na jejich cestě do těch cílových bude trvat a zostřovat se, může se situace změnit. Tito lidé nemají peníze, potravu a budou si je chtít nějak obstarat. Může tedy dojít ke zhoršení bezpečnostní situace.

Jakou roli v této obnovené uprchlické vlně do Evropy podle vás hraje Turecko?

Je to země, která si zvykla vydírat Evropskou unii. EU jí dvakrát dala po třech miliardách eur, aby se u sebe v Turecku o uprchlíky nějak lépe postarala. Je třeba říct, že statut těchto lidí ze Sýrie na území Turecka je statut uprchlíka, protože oni opravdu utekli před válkou. A právě nejbližší místo, kde se začali cítit bezpečně, bylo území Turecka. Když se však posouvají z Turecka směrem na sever, tak se mění jejich statut. Z utečenců se stávají migranti. A Turecko občas dělá razie, při nichž jim vezme dokumenty, které jim dalo, a nasměruje je do Řecka nebo Bulharska. Tímto způsobem Turecko vytváří vlnu, aby opět mohlo inkasovat, pakliže s ním EU bude debatovat. Dělají to tak Srbové a všichni ostatní. Podstatné je, jak na to reaguje EU.

Co se tedy přesně děje na československé hranici?

Osobně jsem jel minulý pátek na svatbu do Amsterdamu a přejel jsem hranici okolo sedmé ráno. Auta policisté nasměrují na parkoviště nebo odstavný pruh a podívají se, kdo tam sedí. Je to otázka pár sekund. Když ale mají podezření, že v tom autě jsou nějakí migranti, tak je okamžitě donutí vystoupit a nasměrují je zpět na Slovensko, odkud přišli. A to dělají na celé hranici, nicméně nejvíc kontrolují Poláci, protože hranice mezi Polskem a Německem není vůbec chráněná a nikdo ji nekontroluje. Ten tok je tedy nyní orientovaný více na Polsko, proto jde o města jako Velký Krtíš či Žilina.

Prý z vašich nedávných jednání se syrským ministrem zahraničí Fajsalem Mikdádem vyplynulo, že Sýrie je ochotná přijmout nazpět své uprchlíky proti zrušení sankcí. Je to tak?

Mám ještě čerstvější informace. Jak nyní vznikla nová slovenská vláda, tak jsem opět kontaktoval ministra zahraničí Sýrie. Ostatně ministr studoval na Univerzitě Karlově v Praze a v jeho zemi si jeho slova váží.

Říkal jsem mu, jak dopadly volby na Slovensku, což ho potěšilo, protože jsme oba levicově orientovaní. A zeptal jsem se, co by mohl dělat, když se dozví, že má nová slovenská vláda zájem o spolupráci na tomto problému. Snažím se prostě jen otevírat nové cesty a dávat lidem dohromady. Kdyby slovenská vláda chtěla, aby Sýrská arabská republika souhlasila s návratem uprchlíků, kteří na Slovensku zůstanou na základě evropských praktik? On prohlásil, že jakmile by se vrátily normální diplomatické vztahy v očekávání zrušení embarga vůči Sýrii, tak by se o ty uprchlíky postarali. Jde jen o to, abychom se Sýrií začali opět komunikovat jako s normálním státem. Takový zájem jednoznačně potvrdil.

A já si nemyslím, že jde jen o zájem ve vztahu ke Slovensku. Jde o širší zájem a otevřenost i k dalším evropským zemím, které chtějí opět uzavřít otevřené diplomatické vztahy. Žádné dohody pod stolem. Ostatně dnes všechny evropské země létají do Damašku, ale jednají za zavřenými dveřmi, protože se bojí. Brusel považuje režim Bašára al-Asada za diktátorský, krvelačný a nevím co, takže s ním nechce mít přiznané vztahy.

Není ale problém to, že sankce vůči Sýrii jsou záležitostí celé Evropské unie?

Ano, embargo uvalila EU. Syřané ale vědí, že Česko a Slovensko jsou dost malé země na to, aby si mohly dovolit luxus starat se o tolik uprchlíků na svém území. Sýrie jen chce vrátit běžné diplomatické vztahy, a když se bude hlasovat o prodloužení sankcí, tak aby tyto země při hlasování položily ostatním otázku: „Jaký to má smysl?“ Takže sýrská vláda je přístupná k mnohému.

Nicméně někteří uprchlíci utekli ze Sýrie před režimem Bašára al-Asada. Ve své knize Nová Odysea - Příběh evropské uprchlické krize popisuje takový osud Hášima aš-Šaukiho britský novinář Patric Kinglsey. Neznamenaloby to tedy pro takové uprchlíky návrat do pekla, z něhož utekli?

Vztahy každého uprchlíka se svou vlastí jsou velmi individuální. Jde třeba o mladé lidi, kteří nechtějí nastoupit povinnou vojenskou službu. Někteří utekli před Islámským státem, jiní před válkou vůbec a těch je většina. A jsou lidé, kteří jako tento pán mají nějaký politický problém se stávajícím režimem. Ostatně Sýrie vyhlásila několik amnestií a situace toho, kdo přímo ve válce nezabíjel, by se měla vyřešit v průběhu dvou až čtyř dní. A všechna velvyslanectví či spolky tady v Evropě mají takové instrukce. Osobně jsem předsedou syrské komunity na Slovensku. Zkrátka člověk, který ve válce nezabíjel, tak je brán jako čistý. Nicméně vojenská služba je v Sýrii povinná, to se nedá nic dělat.

Na začátku roku jsem byl v Jordánsku, taky u hranic se Sýrií a u největšího uprchlického tábora na světě Zátarí. Sýrie se mi proto nejeví jako konsolidovaná a bezpečná země...

Je to do jisté míry tak. Území východně od Eufratu jsou pod kontrolou kurdských milicí podporovaných USA. Na těchto územích stojí třicet nelegálních amerických základen. Aktuálně utrpěly dvě z nich určité škody, protože na ně vypálily rakety irácké odbojové skupiny. Takže tato území nejsou pod kontrolou Sýrie. Dále pod kontrolou není provincie Idlib, kterou ovládá Turecko.

Zhruba osmdesát procent lidí, kteří do Evropy přicházejí, jsou lidé z této provincie nebo ti, co během války emigrovali do Turecka. Území dnes kontrolované Damaškem obnáší asi dvě třetiny historického území Sýrie. Z těch odchází hodně málo lidí, a když ano, tak ti lidé odcházejí z ekonomických důvodů. V Sýrii má každá rodina dnes nárok jen na jednu hodinu elektřiny, protože pod embargem stát nedokáže zabezpečit více energie a další základní věci. Plat mé sestry učitelky byl před válkou podobný, jako měla její kolegyně v Česku. Dnes za něj nedokáže koupit ani plato deseti vajíček. Situace je mizerná z ekonomických, a ne z bezpečnostních důvodů.

Kandidoval jste neúspěšně do europarlamentu, ale příští rok tu jsou další volby. Jak tedy by se měla Evropská unie v těchto ohledech zachovat?

Uvědomme si, že europarlament ani Komise takovou moc nemá, jen taková témata může otevřít. V každém případě, když vidí moudrý člověk oheň ve své zahradě, tak do něj nebude přilévat olej, ale bude hasit. Ostatně na Blízkém východě se zase rozhořel další konflikt. Pálí se rakety, zabíjejí se lidé a namísto toho, aby to Evropa chtěla zastavit, tak do toho ještě přilévá olej. A kam se ti lidé podějí? Za tři měsíce tady máme uprchlickou vlnu Palestinců. Migrační krize by mohla být z určité části omezena tím, že bude zrušeno embargo Sýrie, uzavřeme s ní dohody o návratu migrantů a necháme tu zemi normálně žít. Zavřít hranice nestačí.

[ZDROJ](#)